

Ylioppilastutkintoa tarvitaan edelleen

Kaikille samanlainen tutkinto takaa muun muassa opiskelijoiden oikeusturvan.

Ylioppilastutkinnon lakkauttamisesta viriää säännöllisin väliajoin julkinen keskustelu, niin myös tänä keväänä.

Ylioppilastutkinnolla on kuitenkin selkeä ja perusteltu tehtävä, joka liittyy koulutuksen perusasiin eli oppimiseen. Ylioppilastutkinnon avulla selvitetään, ovatko opiskelijat omaksuneet lukion opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot sekä saavuttaneet lukiokoulutuksen mukaisen riittävän kypsyys.

Lisäksi ylioppilastutkinto toimii väylänä korkeakouluihin ja opiskelijavalintojen tukena. Sitä suunnitellaan käytettävän enenevässä määrin valintaperusteena korkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijavalinnoissa.

Ylioppilastutkinnon lakkauttaminen olisi helppo ratkaisu, mutta tutkinnon palauttaminen olisi vaikeaa – kuten Ruotsissa tiedetään.

Ylioppilastutkinto tukee omalta osaltaan opetussuunnitelmien toteutumista. Tutkinto ohjaa lukio-opiskelua samalla tavalla kuin opiskelun aikana käytettävät oppimateriaalit ja erilaiset työskentelytavat.

Ohjausvaikutus näkyy muun muassa siten, että tutkinnon digitalisointi on selvästi vauhdittanut opetussuunnitelman perusteisiin jo pitkään kuulunutta tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttöä lukioissa.

Riippumaton ylioppilastutkinto on tarpeen opiskelijoiden oikeusturvan kannalta, koska kouluarvosanat eivät ole tutkimusten mukaan keskenään vertailukelpoisia. Tilanne on sama sekä perusopetuksessa että lukiossa.

Eri kouluissa keskimäärin yhtä hyvin osanneiden oppilaiden keskimääräisissä arvosanoissa saattaa olla jopa kahden numeron ero. Kun opiskelijat hakevat saamallaan päättöarvosanoilla jatkoopintoihin, arvosanat saattavat hakijat eriarvoiseen asemaan.

Tutkinto digitalisoituu vähitellen ensi syksystä alkaen. Digitalisointi tekee mahdolliseksi uudenlaisten ja aiempaa laajempien taustamateriaalien käytön ja laaja-alaiset integroivat tehtävät. Monimediaiset aineistot, kuten videot ja äänet, tulevat olemaan osa koemateriaaleja.

Kielikokeissa tullaan aikanaan mittaamaan opiskelijoiden taitoa puhua vierasta kieltä. Myös muissa aineissa suullisia tehtäviä voidaan harkita osana koetta. Kaikille tärkeiden ryhmätyötaitojen arviointimahdollisuuksia selvitetään parhaillaan.

Digitalisointi ei ole vain tekninen toimenpide, vaan se toimii pedagogisten uudistusten kehittäjänä ja mahdollistajana.

Usein kysytään, miksi opiskelijat eivät saa käyttää verkkoa vastatessaan tehtäviin. Lukioiden verkkoyhteydet eivät vielä ole valmiita tällaiseen ratkaisuun, mutta siltä osin tilanne korjaantuu lähivuosina. Oleellisempaa on pohtia, mitä arvioimme, jos verkko on kokelaiden vapaasti käytettävissä – opiskelijan omaa vai jonkun toisen osaamista.

Myös ylioppilastutkinnon arvosanojen vertailtavuutta on parannettu. Uudistus on jo loppuvaiheessa, viimeistenkin aineiden kohdalla uudistus valmistuu keväällä 2017.

Normaalijakaumaa käytetään edelleen, mutta ei ainekohtaisesti vaan jaettaessa arvosanoja koko vuoden kirjoittajajoukolla. Ainekohtaisesti arvosanat annetaan niin sanotun SYK-jakauman mukaisesti.

Menetelmää kehitetään vielä, jotta tutkinnon tulokset palvelisivat mahdollisimman hyvin korkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijavalintoja. Tarkoituksena on päästä eroon massiivisista pääsykoeoperaatioista ja maksullisista valmennuskursseista siten, että opiskelija voidaan ylioppilastutkinnon arvosanojen perusteella valita suoraan opiskelemaan tai kutsua soveltuvuuskokeisiin ja haastatteluihin. Tämä on ollut jo pitkään myös valtakunnallisten päättäjien tavoitteena.

Suomalaista ylioppilastutkintoa pidetään kansainvälisesti erittäin luotettavana, ja tutkintotodistus kelpaa useimpiin ulkomaisiin korkeakouluihin sellaisenaan. Digitaalisen kokeen ja muiden uudistusten ansiosta ylioppilastutkinto mittaa entistä paremmin ja laaja-alaisemmin niitä tietoja ja taitoja, joita lukion jälkeisissä opinnoissa tarvitaan.

On sekä yleissivistävän koulutuksen että kansantalouden kannalta kaukonäköistä, että ylioppilastutkintoa ei lakkauteta vaan sen laatua parannetaan niin, että tutkinto palvelee aiempaa paremmin kahta ydintehtäväänsä: lukio-opintojen tuloksellisuuden mittaamista ja korkeakoulujen valintaprosessia.

Korkeatasoiseksi tunnustettu tutkinto voi myös olla vetovoimainen koulutusvientituote.

Kaisa Vähähyyppä ja Timo Saarinen

Vähähyyppä on pääsihteeri ja Saarinen varapuheenjohtaja ylioppilastutkintolautakunnassa.

Julkaistu Helsingin Sanomissa 28.5.2016.